

VSU

VSU MAISEMA-ARKKITEHDIT OY

KALEVA-HAKAMETSÄ
VIITESUUNNITELMA YMPÄRISTÖ

31.05.2021

VIITESUUNNITELMA - KALEVA-HAKAMETSÄ

Viitesuunnitelman kohteena on Kaleva-Hakametsän paikalliskeskuksen ydinalue Tampereella. Viitesuunnitelma on tehty asemakaava-alueelle nro. 8826, ja se käsittää korttelin 887 Kalevanrinteen kaupunginosassa, joka sijaitsee noin 3 kilometriä itään Tampereen keskustasta. Aluetta rajaa pohjoispuolella Sammonkatu, itäpuolella Hervannan valtavyly sekä länsi- ja eteläsivulla Rieväkatu. Työn ohjauksesta on vastannut Tampereen kaupungilta Markku Kailan vetämä ohjausryhmä. Viitesuunnitelman on laatinut VSU maisema-arkkitehdit Oy.

Paikalliskeskus yhdistää liike- ja asuinrakentamista ja muodostaa ympärilleen uutta kaupunkitilaa. Korttelin ulkoalueet muodostavat laadukasta julkista ulkotilaa sekä yhteisöllisiä korttelipihoja. Ulkoalueet linkittyvät luontevasti liike- ja asuinrakentamiseen. Kasvillisuusratkaisuilla luodaan miellyttävää mittakaavaa rakennusten lähiympäristöön, katolle ja pysäköintialueelle.

Suunniteltu uusi paikalliskeskus tulee olemaan eri liikennevirtojen kohtaamispaikka, jossa raitiotie-, bussi-, henkilöauto- ja polkupyöräliikenne ovat tasavertaisia. Ympäristön täydennysrakentaminen ja hyvät julkisen liikenteen yhteydet tuovat keskukseen myös jalankulkijat, jotka on huomioitu suunnitelmassa.

Asuinkorttelin yhteyteen rakentuva korttelipiha muodostaa kohteeseen yhteisöllisen ja toiminnallisen kokonaisuuden. Korttelin asuinpihoja on myös katolla, jossa sijaitsevat kauppakeskuksen kattopuutarha ja päiväkodin piha. Osa katoista on viherkattoja, joissa on luonnon monimuotoisuutta lisääviä aiheita kuten lahopuita. Osassa kattoa on aurinkopaneeleita.

Kasvillisuus täydentyy suunnitelman myötä monimuotoiseksi ja runsaaksi. Lajivalinnoissa suositaan kotimaisia lajeja. Puusto on monilajista, jolloin mm. syysvärit ja kukinta tuovat kohteeseen vaihtelevuutta. Länsi- ja eteläreunassa suositaan mäntyä, jolloin alue liittyy viereiseen harjualueeseen luontevasti. Monilajisia perenna- ja maanpeitepensasalueita täydentävät niittyalueet, katu ympäristöissä myös pensasalueet. Köynnöksillä vihreytetään rakennusten julkisivuja. Kattopuutarhoissa suositaan hyötykasveja.

Hulevesien luonnonmukainen käsittely on yksi suunnitelman lähtökohtia. Maanvaraiset istutusalueet ovat kiveyspintoja alempana, ja niille johdetaan katujen, pysäköintialueiden ja pihojen hulevesiä. Laajat istutusalueet ja viherkatot edesauttavat hulevesien paikallista käsittelyä. Alueen länsireunassa hulevesiuoma on luonnollisen polveileva ja sitä elävöittävät monilajiset istutukset ja pohjapatorakenteet. Itäreunassa sijaitsee biosuodatuspainanne ja pysäköintialueella viivytyspainanteet. Maanpäällisiä hulevesiratkaisuja täydentävät maanalaiset viivytysratkaisut.

Rakennettujen alueiden värimaailma pidetään hillittynä: harmaan sävyt ja luonnonmateriaalit (betoni, teräs, seulanpääkiveys, harmaantuva puu) korostavat monilajisia istutusalueita. Alueella käytetään myös teemaan sopivia luonnonkivilohkareita ja lahoppuuiheita.

Alueen eteläpäässä on pysäköintialue. Lisäksi lyhytaikaisia paikkoja mm. takseille on Rieväkadun varressa. Muuten pysäköinti on joko maanalaisissa pysäköintihalleissa tai erillisessä pysäköintirakennuksessa. Asuinkorttelin pihalle on osoitettu pelastustie ja pelastuspaikat. Jätehuolto hoidetaan kadulta käsin, jäteautot eivät aja piha-alueella. Huoltoajossa voidaan käyttää pelastusauton reittejä.

Yleissuunnitelma 1:2000

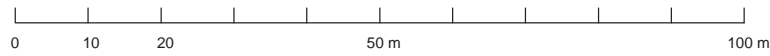

Hulevesien hallinta-alue: leveä viherialue, monilajinen puusto ja viivytysuoma (huleveden viivytys), luonnonkiviset pohjapadot, luonnonperennat ja pensaat

puustossa huomioidaan vuodenaajat: ikivihreitä, syysvärit, kukkivat puut, mäntyä kuivemmilla kohdilla

kevyen liikenteen yhteys sillalle, istutusaltaat, sisäänkäynti kauppakeskukseen

Korttelin vihreä sisäpiha, kansiosan istutusaltaissa pikkupuut ja pensaat + dynaamiset perennaistutukset, pensaita, köynnösseinät

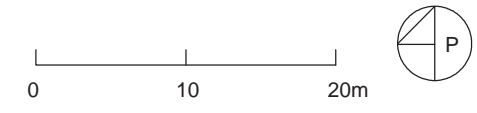

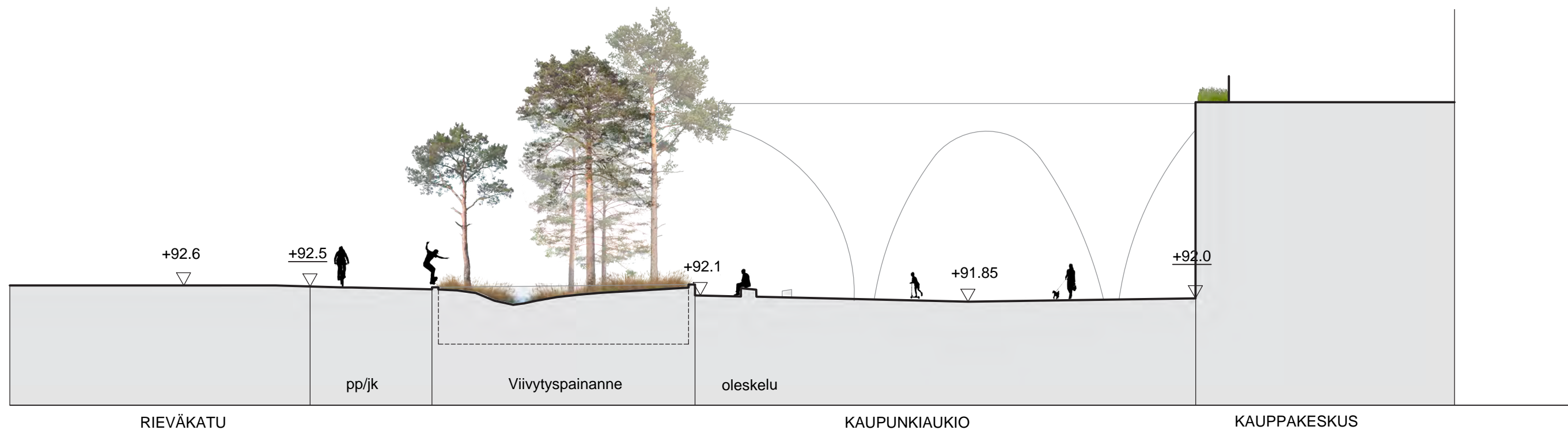

- MERKINNÄT**
Kasvillisuus
- istutettava havupuu
  - istutettava iso havupensas
  - istutettava lehtipuu, iso lehtipensas
  - dynaaminen perenna/maanpeitepensasistutus (maapohjainen alue)
  - dynaaminen istutus: heinät, perennat, maanpeitepensaat (kasvualustan paksuus min 600 mm)
  - dynaaminen istutus: heinät, perennat, maanpeitepensaat (kasvualustan paksuus min 200-300 mm)
  - niitty
  - viherkatto, niitty
  - viherkatto, maksaruoho
  - pensasistutus
  - köynnös
- Pinnoitteet**
- asf asfaltti
  - asf väriasfaltti, punainen
  - tua turva-alusta, harmaan sävyjä (paksuus leikkiväliineen mukaan)
  - bk betonikiveys
  - k betoni/luonnonkiveys
  - nk nurmikiveys
  - B paikalla valettu betoni
  - puuterassi
  - hiekkalaatikko, leikkihiekkä
  - seulanpääkiveys
- Rakenteet ja kalusteet**
- pöytä ja penkit
  - eläinaiheinen penkki (lapsille)
  - penkki, istuintaso
  - tm betonitukimuri maks. h= 500 mm
  - pp runkolukittavat polkupyörätelineet
  - +92.4 suunniteltu korko
  - lumi lumenkasauspaikka
  - valaisinpylväs
  - luonnonkivet
  - valaisinpollari
  - roska-astia
  - hulevesien viivytyspainanne/allas ks. hulevesisuunnitelma
  - hulevesien valumasuunta

Näkymä kaupunkiaukiolle Sammonkadun suunnasta

Kauppakeskuksen sisäänkäynnin edustalla olevaa aukiota rajaavat rakennusten lisäksi istutusaltaat, jotka muodostavat yhdessä istuskelukivien kanssa paikan oleskelulle ja pysähtymiselle. Istutusaltaissa kasvaa mäntyjä ja dynaamisia perennaistutuksia. Valubetonilla päällystettyä aukiota reunustaa materiaaliltaan erottuva pyörätie.

MERKINNÄT
Kasvillisuus

- istutettava havupuu
- istutettava iso havupensas
- istutettava lehtipuu, iso lehtipensas

- dynaaminen perenna/maanpeitepensasistutus (maapohjainen alue)
- dynaaminen istutus: heinät, perennat, maanpeitepensaat (kasvialustan paksuus min 600 mm)
- dynaaminen istutus: heinät, perennat, maanpeitepensaat (kasvialustan paksuus min 200-300 mm)
- niitty
- viherkatto, niitty
- viherkatto, maksaruoho
- pensasistutus
- köynnös

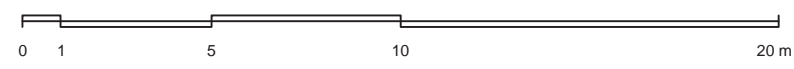
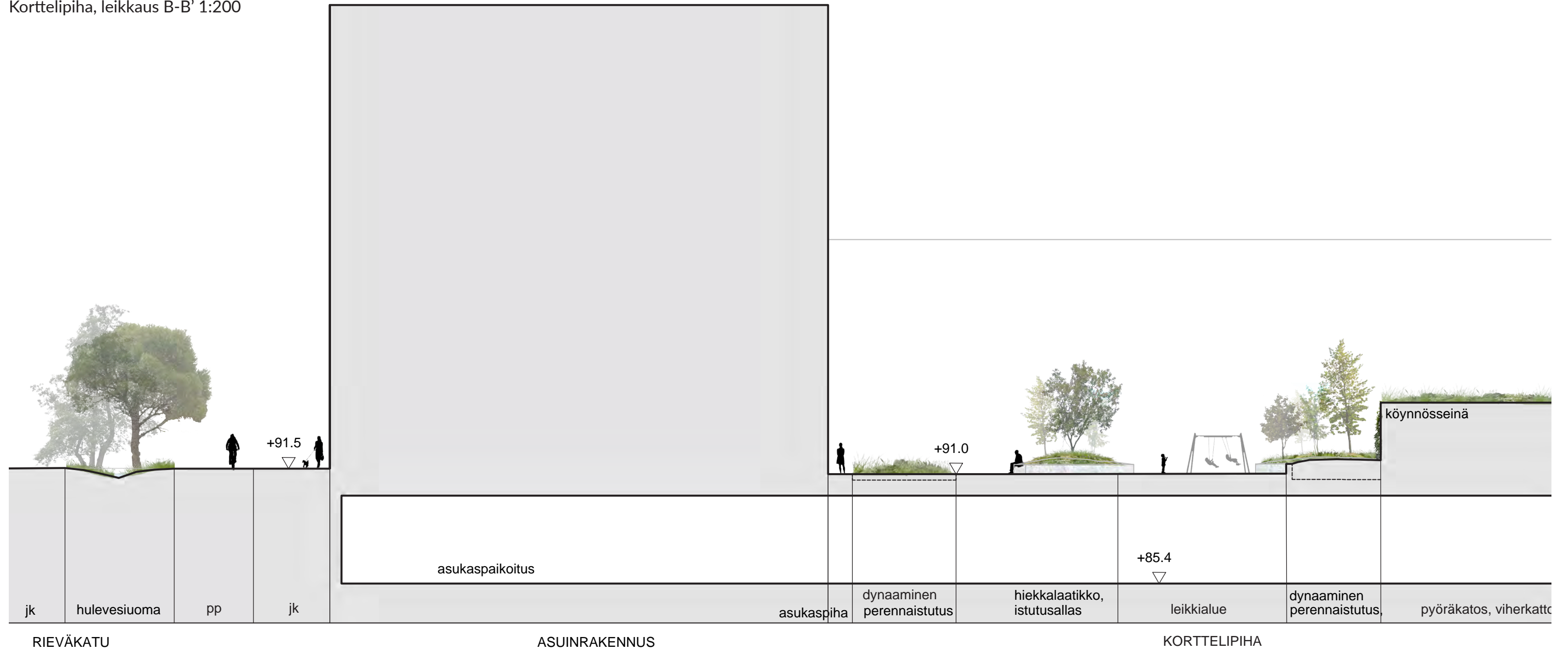
Pinnoitteet

- asf asfaltti
- asf väriasfaltti, punainen
- tua turva-alusta, harmaan sävyjä (paksuus leikkivälineen mukaan)
- bk betonikiveys
- k betoni/luonnonkiveys
- nk nurmikiveys
- B paikalla valettu betoni
- puuterassi
- hiekkalaatikko, leikkihiekkä
- seulanpääkiveys

Rakenteet ja kalusteet

- pöytä ja penkit
- eläinaiheinen penkki (lapsille)
- penkki, istuintaso
- tm betonitukimuri maks. h= 500 mm
- pp runkolukittavat polkupyörätelineet
- +92.4 suunniteltu korko
- lumi lumenkasauspaikka
- valaisinpylväs
- luonnonkivet
- valaisinpollari
- oro roska-astia
- hulevesien viivytyspaine/allas ks. hulevesisuunnitelma
- hulevesien valumasuunta

Näkymä korttelipihan eteläpäästä

Asuinkorttelissa korotetut istutusalueet luovat suojaisia paikkoja oleskeluun ja leikkiin. Monilajinen kasvillisuus luo puutarhamaisen tunnelman. Kuvassa näkyvä puulava toimii niin oleskelupaikkana kuin esiintymislavana.

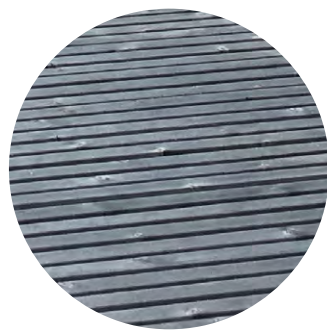
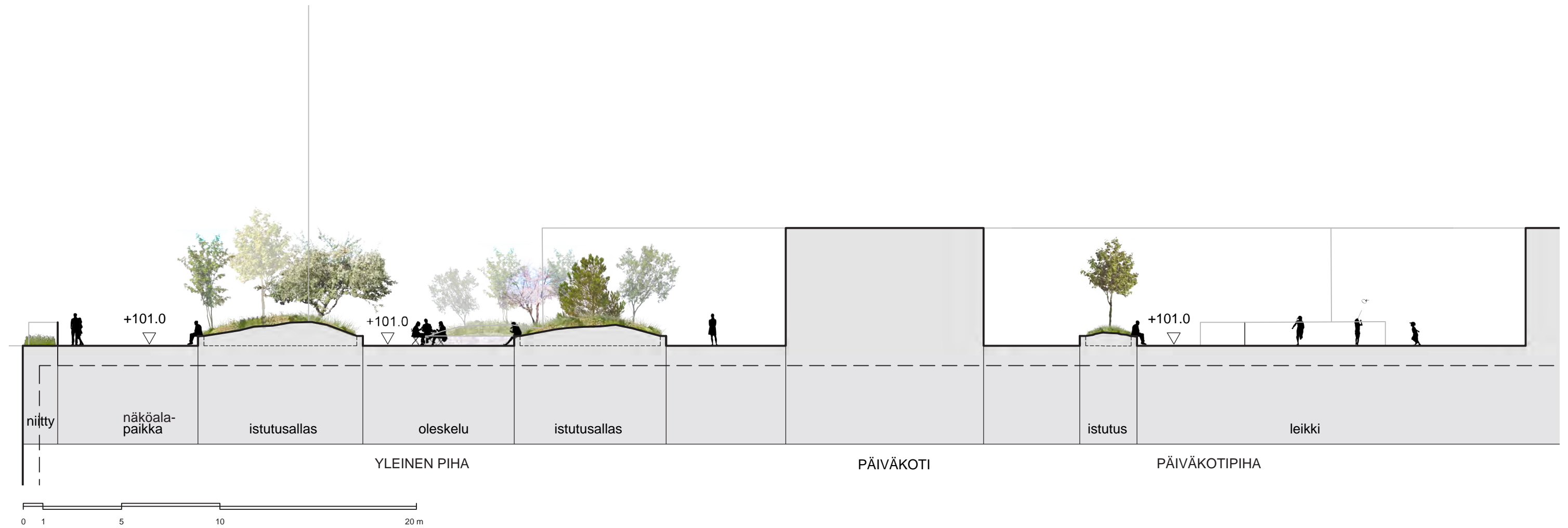

- MERKINNÄT**
Kasvillisuus
- istutettava havupuu
  - istutettava iso havupensas
  - istutettava lehtipuu, iso lehtipensas
  - dynaaminen perenna/maanpeitepensasistutus (maapohjainen alue)
  - dynaaminen istutus: heinät, perennat, maanpeitepensaat (kasvualustan paksuus min 600 mm)
  - dynaaminen istutus: heinät, perennat, maanpeitepensaat (kasvualustan paksuus min 200-300 mm)
  - niitty
  - viherkatto, niitty
  - viherkatto, maksaruoho
  - pensasistutus
  - köynnös
- Pinnoitteet**
- asf asfaltti
  - asf väriasfaltti, punainen
  - tua turva-alusta, harmaan sävyjä (paksuus leikkivälineen mukaan)
  - bk betonikiveys
  - k betoni/luonnonkiveys
  - nk nurmikiveys
  - B paikalla valettu betoni
  - puuterassi
  - hiekkalaatikko, leikkihiekkalaatikko
  - seulanpääkiveys
- Rakenteet ja kalusteet**
- pöytä ja penkit
  - eläinaiheinen penkki (lapsille)
  - pe penkki, istuintaso
  - tm betonitukimuri maks. h= 500 mm
  - pp runkolukittavat polkupyörätelineet
  - +92.4 suunniteltu korko
  - lumi lumenkasauspaikka
  - valaisinpylväs
  - luonnonkivet
  - valaisinpollari
  - roska-astia
  - hulevesien viivytyspaine/allas ks. hulevesisuunnitelma
  - hulevesien valumasuunta

Näkymä julkiselta kattopihalta

Kauppakeskuksen asiakkaille tarkoitetulla kattopihalla istutusten välissä oleva puulla päällystetty alue toimii kahviloiden ja ravintoloiden terassina. Istutusaltaiden muurit ovat korkeudeltaan istuttavia. Monimuotoinen ja kukkiva kasvillisuus luo vaihtelevuutta ja puutarhamaista tunnelmaa.

KASVILLISUUSLUETTELO

PUUT koodi	nimi	
Acpl	Acer platanoides	metsävaahtera
Acta	Acer tataricum subsp. ginnala	mongolianvaahtera
Algl	Alnus glutinosa	tervaleppä
Alin f l	Alnus incana f. laciniata	sulkaharmaaleppä
Alin f a	Alnus incana f. angustissima	hapsuharmaaleppä
Amla	Amelanchier lamarckii	rusotuomipihlaja
Bepu	Betula pubescens	hieskoivu
Frax	Fraxinus excelsior	saarni
Lasi	Larix sibirica	siperianlehtikuusi
Piab	Picea abies	metsäkuusi
Piab f a	Picea abies f. aurea	kultakuusi
Piab f c	Picea abies f. cruenta	purppurakuusi
Pici v l	Pinus contorta var. latifolia	kontortamänty
Piom	Picea omorica	serbiankuusi
Prvi	Prunus virginiana	virginiantuomi
Quro	Quercus robur	metsätamm
Saru	Salix x rubens	kujapaju
Soau	Sorbus aucuparia	kotipihlaja
Sojo	Sorbus 'Joseph Rock'	sitruunapihlaja
Soko	Sorbus koehneana	helmipihlaja
Soth	Sorbus x thuringiaca	taatanpihlaja
Tico	Tilia cordata	metsälehmus
Ugl	Ulmus glabra	vuorijalava

PENSAAT, PUUMAISET

koodi	nimi	
Pimu	Pinus mugo	vuorimänty
Savi	Salix viminalis	koripaju

PENSAAT, MAANPEITE esimerkiksi

Diervilla x splendens 'Kajo'	lamovuohenkuusam.
Microbiota decussata	tuivio
Juniperus horizontalis 'Prince of Wales'	laakakataja
Prunus pumila var. depressa	lamohietakirsikka
Ribes alpinum	taikinamarja
Ribes glandulosum	pikkuherukka
Salix lantana	villapaju
Salix purpurea 'Nana'	kääpiöpunapaju
Salix repens subsp. argentea	hanhenpaju
Salix x aurora Tuhkimo	peittopaju
Stephandra incisa	seppelvarpu
Viburnum lentago 'Jenkki'	kiiltoheisi

PERENNAT esimerkiksi

Briza media	niittyräpelö
Bistorta officinalis	konnantatar
Calamagrostis brachytricha	timanttikastikka
Calamagrostis epigejos	hietakastikka
Carex cespitosa	mätässara
Carex ovalis	jänönsara
Carex nigra	jokapaikansara
Comarum palustre	kurjenjalka
Dianthus deltoides	ketoneilikka
Empetrum nigrum	variksenmarja
Festuca brevipila	jäykkänäta
Geranium macrorrhizum	tuoksukurjenpolvi
Geranium pratense	kyläkurjenpolvi
Geranium x cantabrigiense	peittokurjenpolvi
Iris pseudacorus	keltakurjenmieikka
Knautia arvensis	ruusuho
Leucanthemum vulgare	päivänkakara
Leymus arenarius	rantavehna
Luzula luzuloides	valkopiippo
Lychnis viscaria	mäkitervakko
Lythrum salicaria	rantakukka
Matteuccia struthiopteris	kotkansiipi
Melica nutans	nuokkuhelikkä
Molinia caerulea	siniheinä
Myrica gale	suomyrtti
Phalaris arundinacea 'Picta'	viiruhelvi
Silene vulgaris	nurmikohokki
Rubus arcticus	mesimarja
Vaccinium myrtillus	mustikka

Perennat dynaamisesti istutettuna

NIITTY

kasvupaikan mukaan lajisto

MAKSARUOHO

maksaruohomatot Suomeen luontaiset lajit

KASVILLISUUSLUETTELO KATTOPUUTARHAT (teemana hyötykasvit)

PUUT koodi	nimi	
Amla	Amelanchier lamarckii	rusotuomipihlaja
Acta	Acer tataricum subsp. ginnala	mongolianvaahtera
Mado G	Malus domestica 'Grenman'	omena 'Grenman' (syyslajike)
Mado M	Malus domestica 'Maikki'	omena 'Maikki' (kesälajike)
Mado H	Malus domestica 'Huivitus'	omena 'Huivitus' (kesälajike)
Mado P	Malus domestica 'Pirja'	omena 'Pirja' (kesälajike)
Prce Lm	Prunus cerasus 'Leningradin musta'	makeakirsikka 'Leningradin musta'
Prdo KP	Prunus domestica 'Kuntalan Punaluumu'	luumu 'Kuntalan Punaluumu'
Prdo O	Prunus domestica 'Onega'	keltaluumu Laatokan helmi
Soau G	Sorbus aucuparia x Grataegus sanquinea	makeapihlaja 'Granatnaja'

PENSAAT, PUUMAISET

koodi	nimi	
Pimu	Pinus mugo	vuorimänty

PENSAAT

koodi	nimi	
	Lonicera caerulea var. kamtschatica 'Anja'	makeasinikuusama 'Anja'
	Lonicera caerulea var. kamtschatica 'Atut'	makeasinikuusama 'Atut'
	Microbiota decussata	tuivio
	Prunus cerasus 'Chokoladnaja'	suklaakirsikkapensas 'Chokoladnaja'
	Prunus pumila var. depressa	lamohietakirsikka
	Ribes glandulosum	pikkuherukka
	Ribes Rubrum 'Punahiikka'	punaherukka 'Punahiikka'
	Ribes Rubrum 'Punainen hollantilainen'	punaherukka 'Punainen hollantilainen'
	Ribes rubrum 'Lepaan valkea'	valkoherukka 'Lepaan valkea'
	Ribes nigrum 'Venny'	viherherukka 'Venny'
	Ribes nigrum 'Big Ben'	mustaherukka 'Big Ben'
	Ribes uva-crispa 'Lepaan Punainen'	karviainen 'Lepaan punainen'
	Stephandra incisa	seppelvarpu
	Vaccinium angustifolium 'Aino'	pensasmustikka 'Aino'

KÖYNNÖKSET

Celastrus orbiculatus	japaninkelasköynnös
Hydrangea anomala subsp. petiolaris	köynnöshortensia
Parthenocissus inserta	säleikkövilviini

PERENNAT esimerkiksi monivuotiset yrtit

Allium schoenoprasum	ruohosipuli
Allium tuberosum	kiinansipuli
Calamagrostis epigejos	hietakastikka
Dianthus deltoides	ketoneilikka
Empetrum nigrum	variksenmarja
Festuca brevipila	jäykkänäta
Fragaria vesca	ahomansikka
Geranium x cantabrigiense	peittokurjenpolvi
Origanum vulgare	mäkimeirami
Leymus arenarius	rantavehna
Lychnis viscaria	mäkitervakko
Melissa officinalis	sitruunamelissa
Mentha spicata Spearmint	viherminttu
Rubus arcticus	mesimarja
Silene vulgaris	nurmikohokki
Thymus vulgaris	tinjami
Vaccinium vitis-idaea	puolukka
Vaccinium myrtillus	mustikka

Perennat dynaamisesti istutettuna.

Osalle yrteistä talvisuojaus.

NIITTY

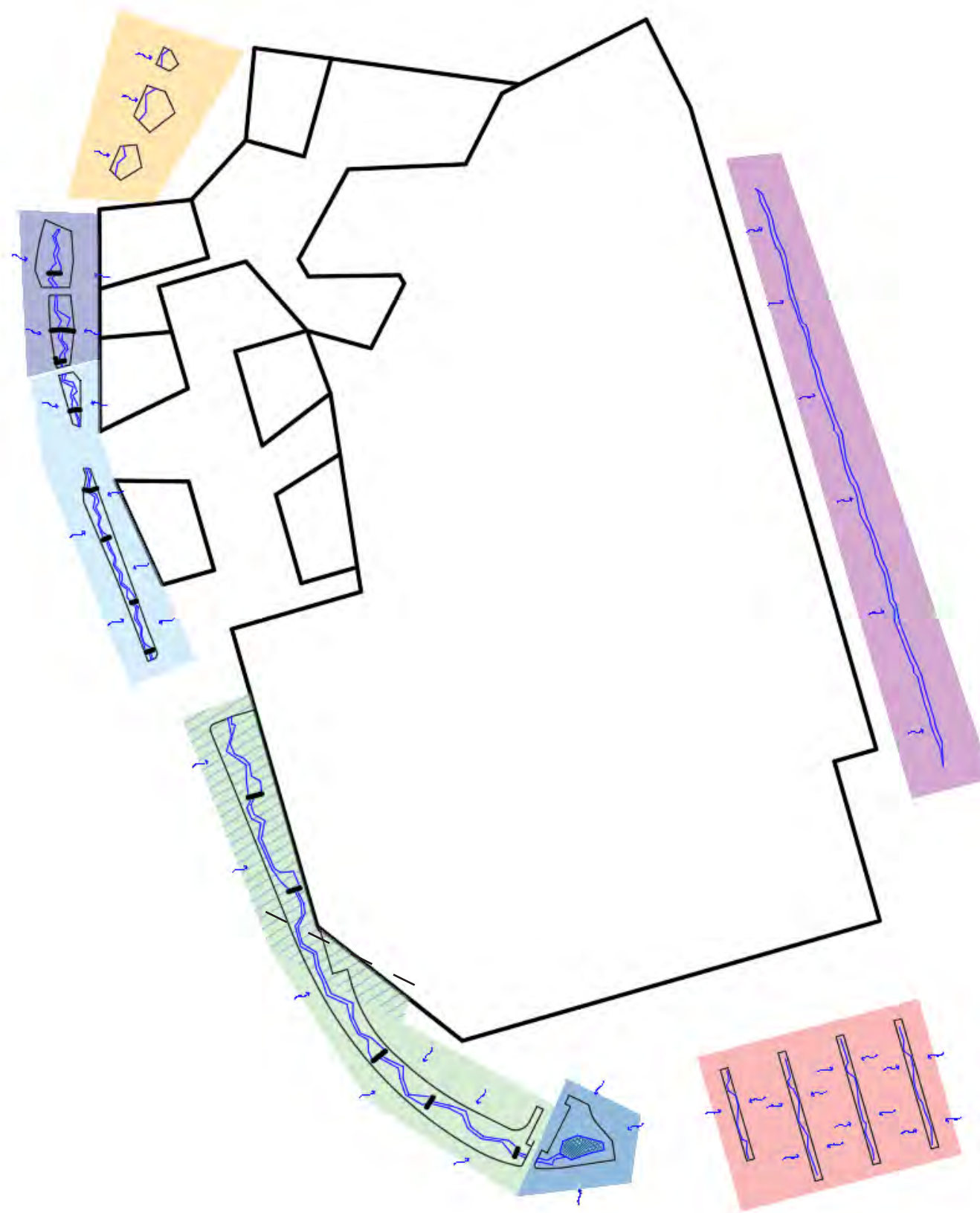
kasvupaikan mukaan lajisto, aurinkoisen ja kuivan paikan niitty /
kuivan ja puolivarjoisan paikan niitty

MAKSARUOHO

maksaruohomatot Suomeen luontaiset lajit

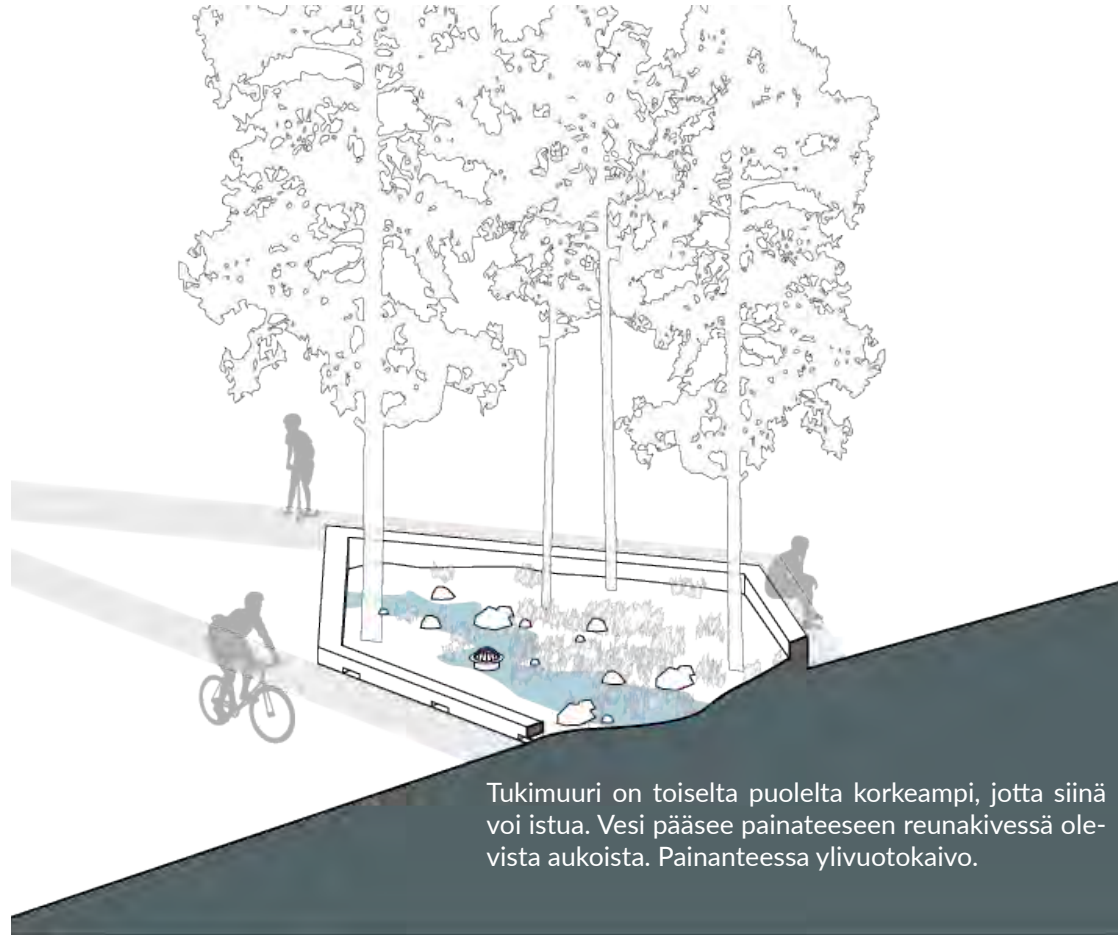

- A. Viivytyspainanne**
  - Oleskelu
  - Mäntyjä ja dynaamisia perennaistutuksia
- B. Hulevesiuoma**
  - Rehevät dynaamiset perennaistutukset ja pensaita
  - Monilajinen puusto
  - Pohjapatoja luonnonkivistä, myös ylitettäviä
- C. Hulevesiuoma**
  - Niitty ja monilajinen puusto
  - Toiminnallinen, avattavia ja ylitettäviä pohjapatoja graniitista
- D.1 Hulevesiuoma**
  - Niitty ja monilajinen puusto
  - Puset pohjapadot ja risuaitaa
- D2. Hulevesiuoma (voimalinjan alla)**
  - Niitty, Pieniä puita ja isoja pensaita
  - Puset pohjapadot ja lahoppuuta
- E. Viivytyssallas (voimalinjan alla)**
  - Pieniä puita ja isoja pensaita
  - Kosteaa paikkaa niittyä
- F. Viivytyspainanne**
  - Puustoa ja heinämäistä aluskasvillisuutta
- G. Biosuodatuspainanne**
  - Niitty ja puustoa
  - Biosuodatuskerrokset

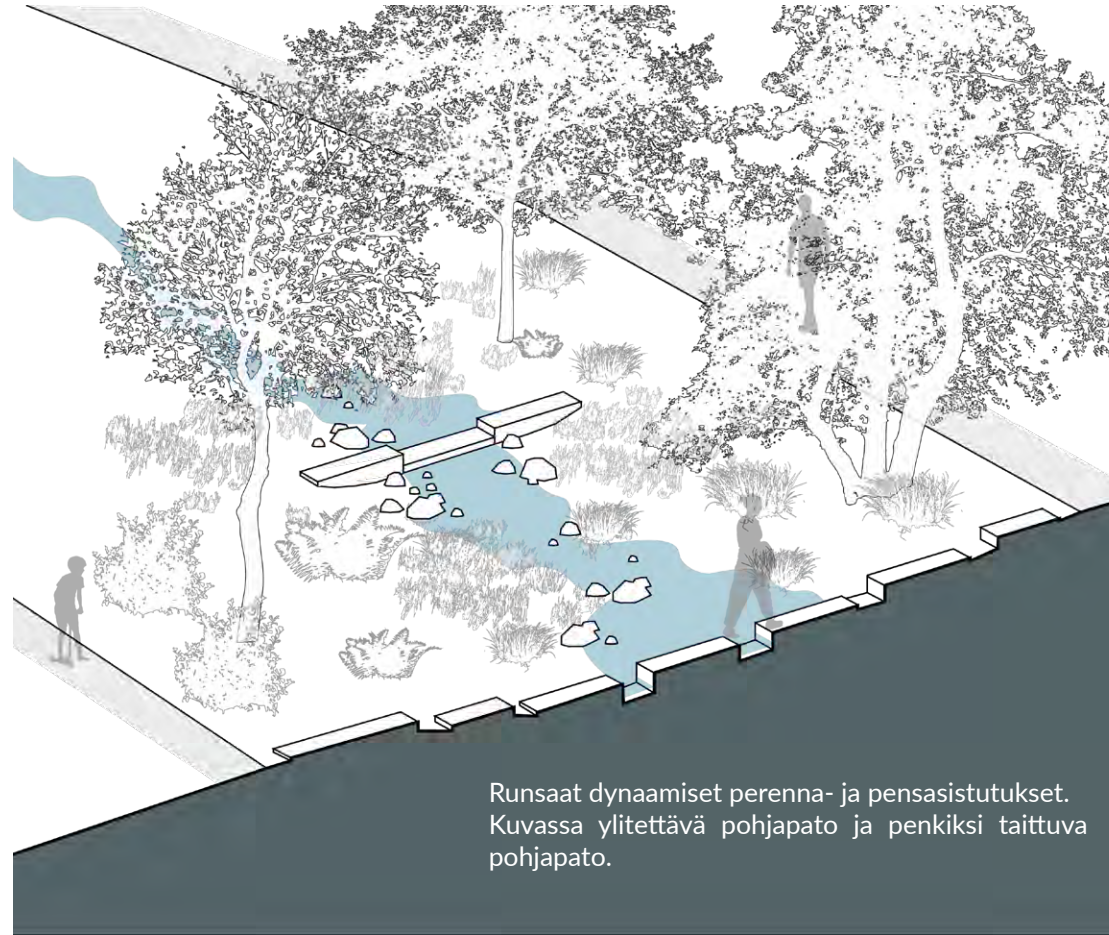

A. Kaupunkiaukion viivytyspainanne

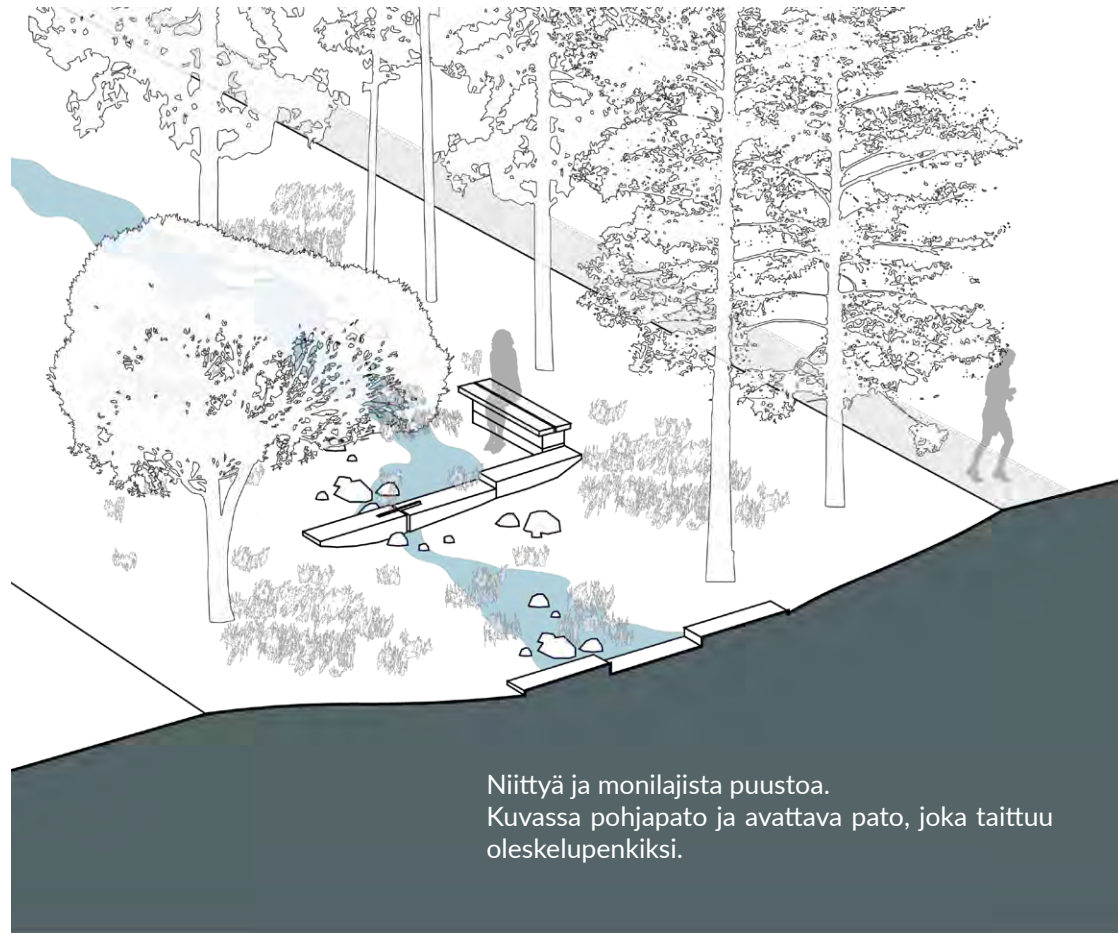
Tukimuuri on toiselta puolelta korkeampi, jotta siinä voi istua. Vesi pääsee painanteeseen reunakivessä olevista aukoista. Painanteessa ylivuotokaivo.

B. Rehevä hulevesiuoma

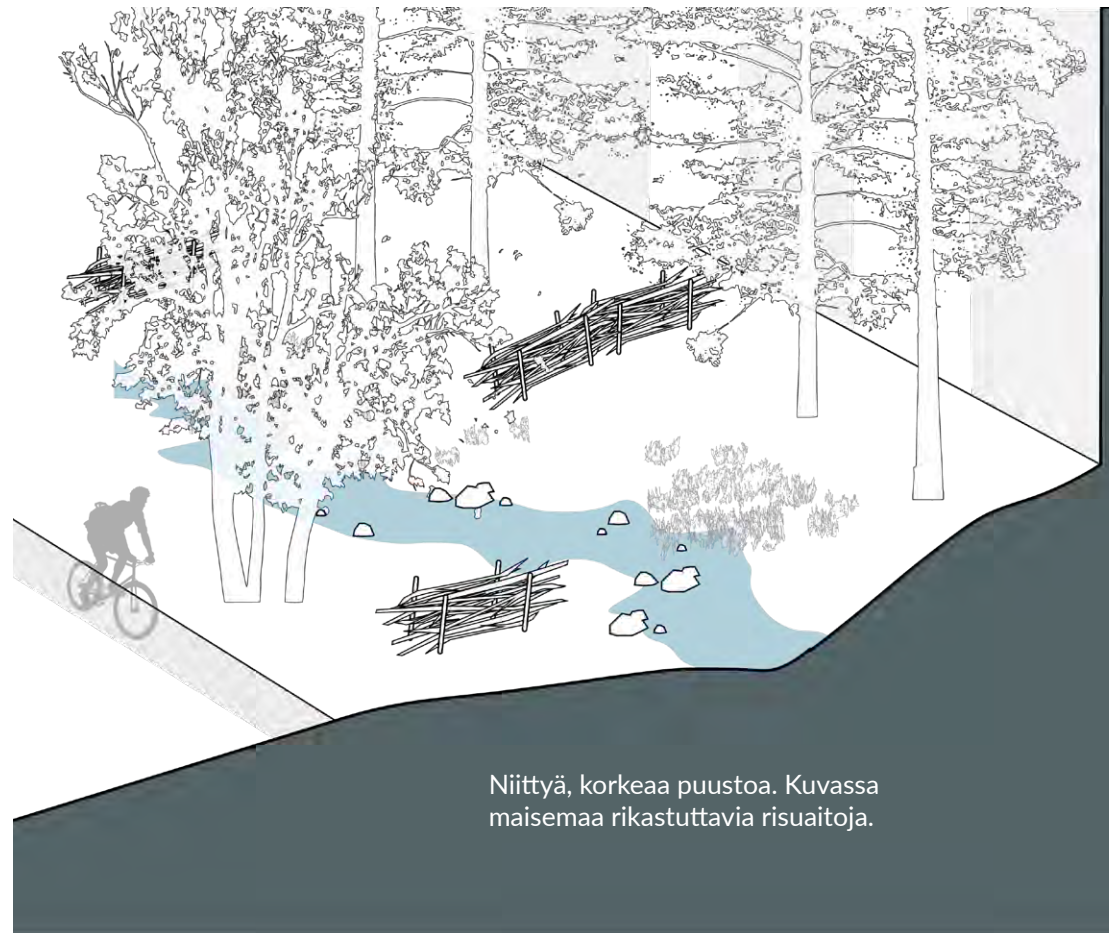
Runsaat dynaamiset perenna- ja pensasistutukset. Kuvassa ylitettävä pohjapato ja penkiksi taittava pohjapato.

C. Hulevesiuoma

Niittyä ja monilajista puustoa. Kuvassa pohjapato ja avattava pato, joka taittuu oleskelupenkiksi.

D1. Hulevesiuoma

Niittyä, korkeaa puustoa. Kuvassa maisemaa rikastuttavia risuaitoja.

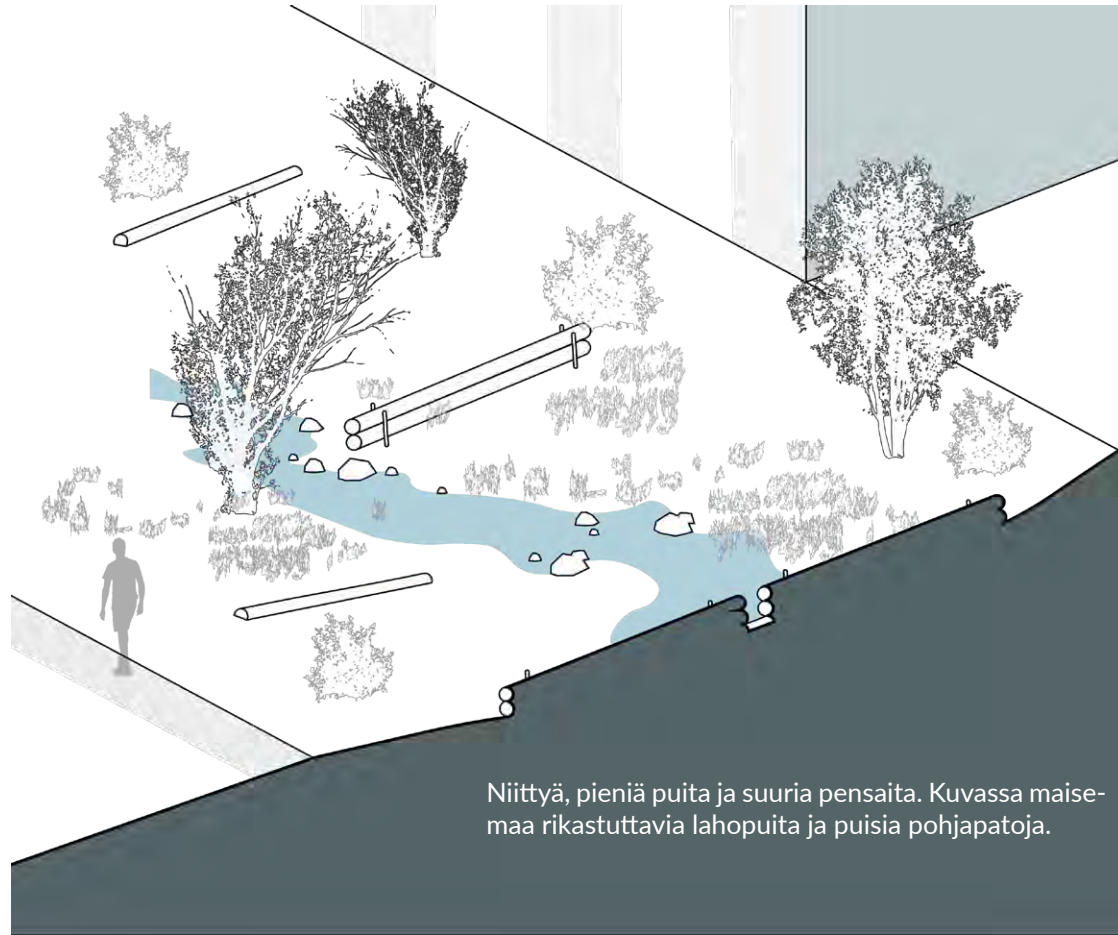

tervaleppä

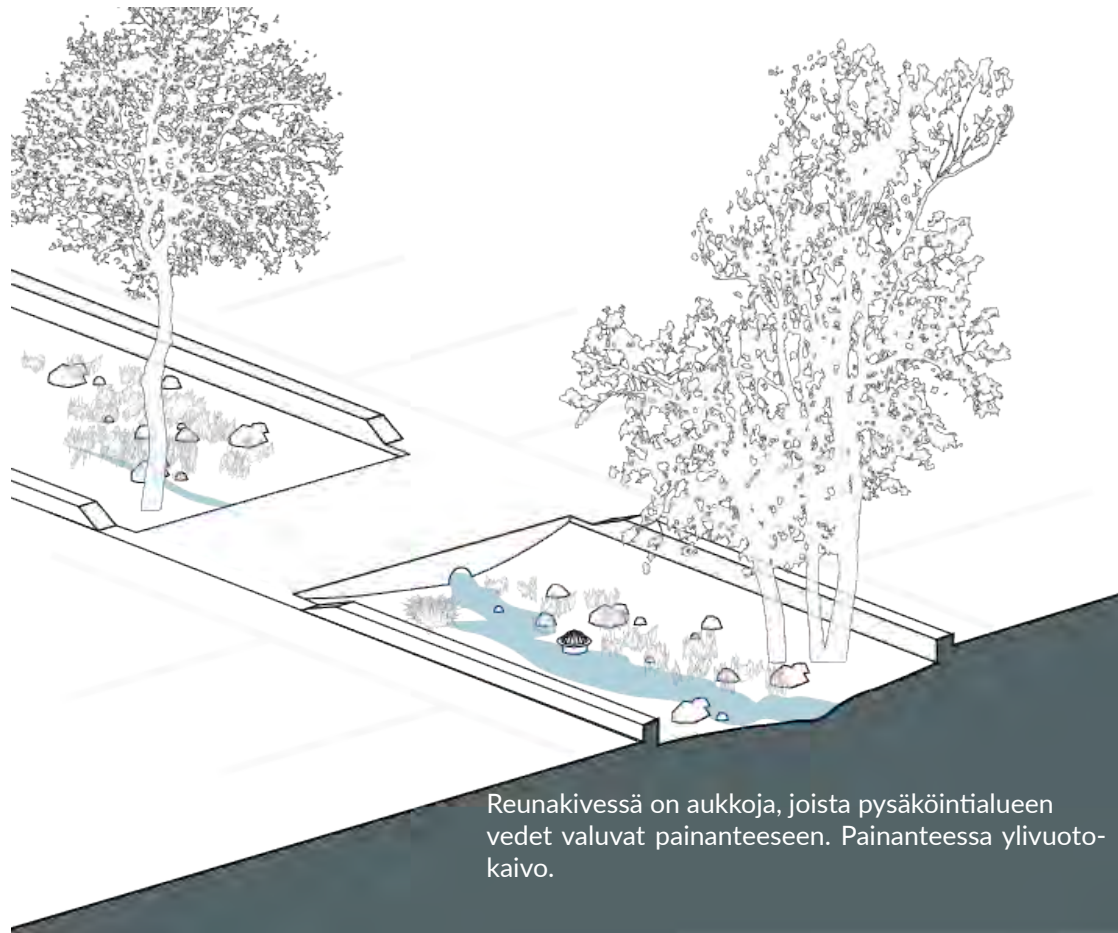

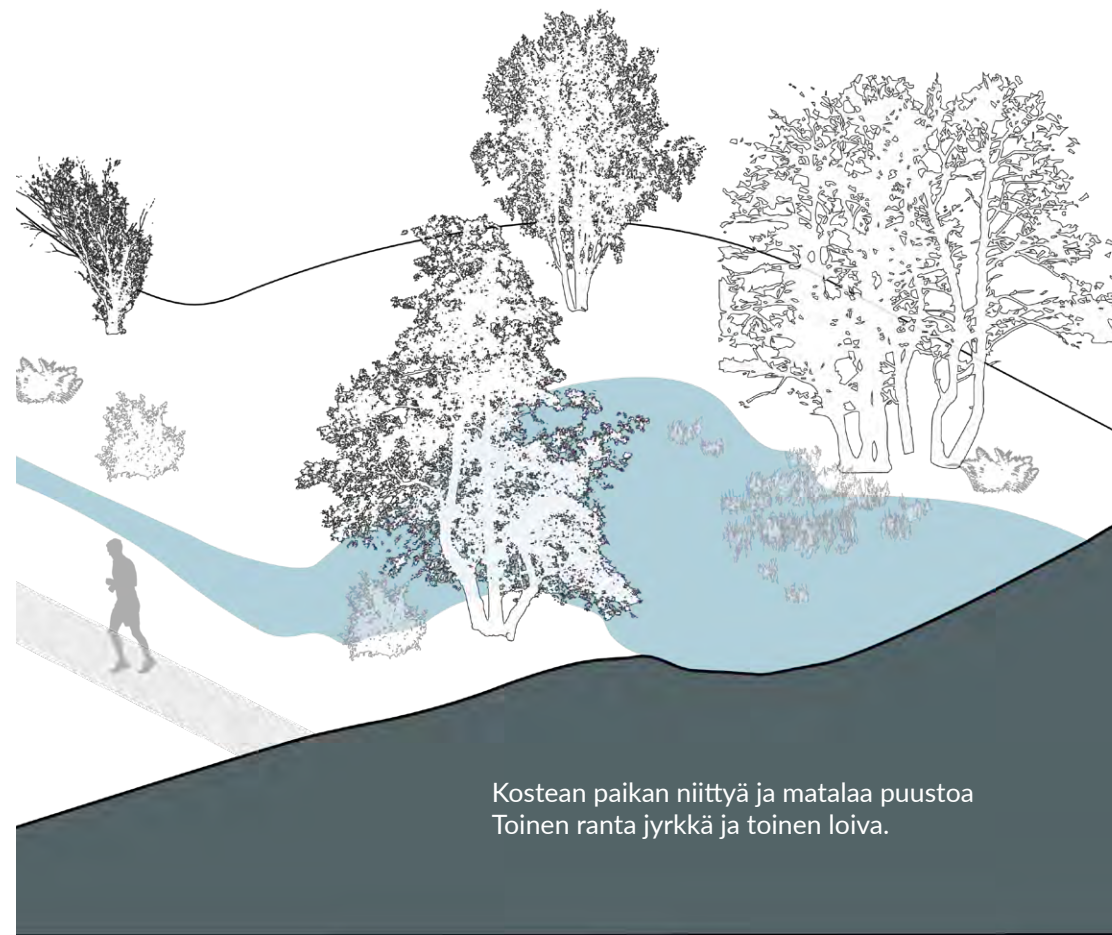
D2. Hulevesiuoma

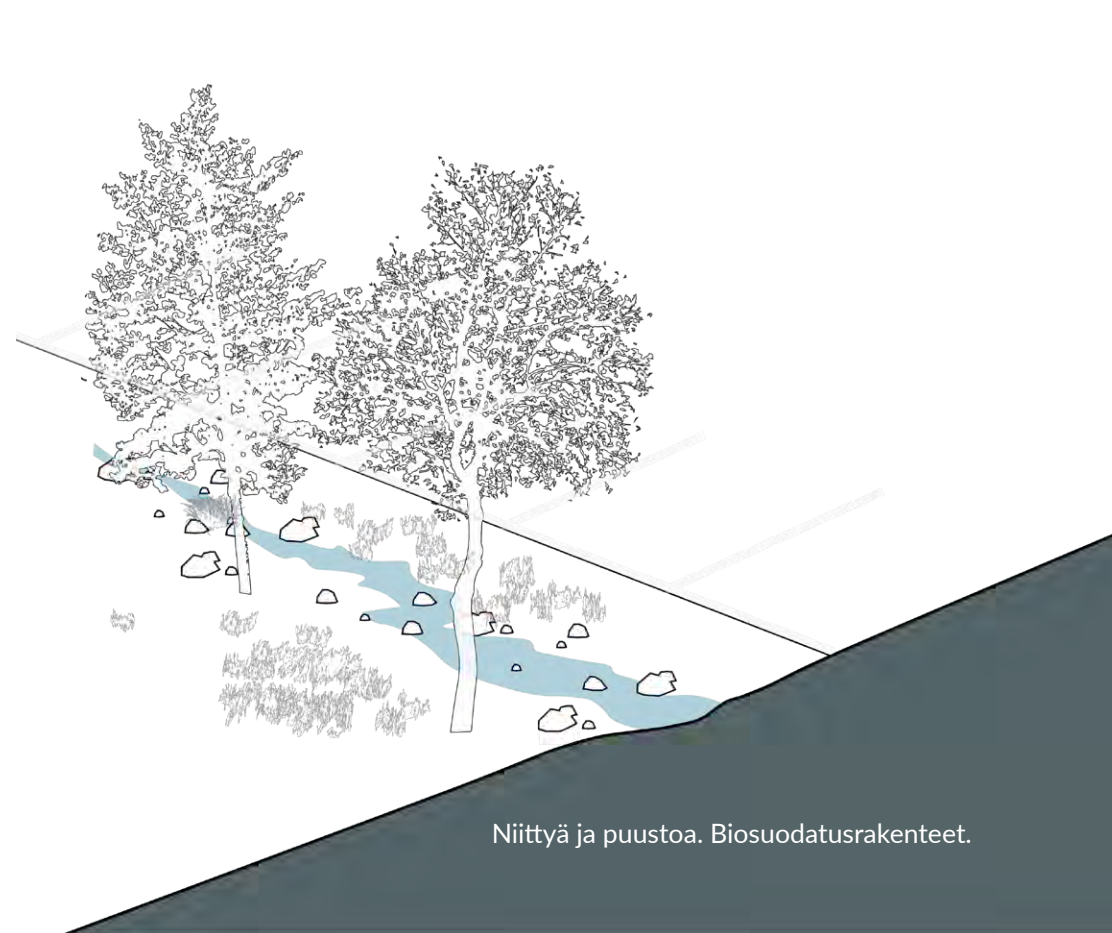
F. Pysäköintialueen viivytysohjelma

E. Viivytysohjelma

G. Itäreunan biosuodatusohjelma

V S U